

Ko ohranjena narava postane prednost

// Tanja Šumrada

1: Velika in Mala Polana sta leta 1999 prejeli naziv Evropska vas belih štokelj. S tem imenovanjem je skrb za štoklje (*Ciconia ciconia*), njihov habitat in ustrezen odnos ljudi postala »občinska moralna obveza«. foto: Tone Trebar

2: V središču Velike Polane so odprli park Dežela štokelj, ki je tudi vstopna točka za obisk okoliških kulturnih znamenitosti. Ena izmed njih je Copekov mlin na sliki. foto: Tonci Hozjan

Velika Polana - Evropska vas belih štokelj v Sloveniji

Imenovanje varovanih območij pogosto spremlja strah lokalnega prebivalstva pred spremembami, ki jih s seboj prinašajo naravovarstvene smernice. Vendar varstvo narave za življenje ljudi in razvoj gospodarstva ne pomeni omejitev. Prav nasprotno. Zdravo naravno okolje je namreč neizpodbitna vrednota, in če spretno uporabimo posebnosti določene regije, je tako imenovani sonaravni razvoj velika razvojna priložnost. Dokaz za to je vrsta tujih pa tudi slovenskih primerov dobre prakse. Eden izmed njih je gotovo prekmurska Občina Velika Polana, kjer se pomena ohranjanja naravne in kulturne dediščine dobro zavedajo, z njim živijo in ga razvijajo. O razvojnih priložnostih za sonaravni razvoj regije in turizem smo se pogovarjali z županom, gospodom Damijanom Jaklinom.

Evropska vas štokelj

Naziv Evropska vas belih štokelj sta Velika in Mala Polana prejeli leta 1999. To odlikovanje izbranemu kraju v vsaki državi podeli evropska fundacija Euronatur. Osnovala je izbor sta gnezdenje belih štokelj (*Ciconia ciconia*) v posebno velikem številu in pripravljenost domačinov za sodelovanje pri tej mednarodni pobudi. »S tem imenovanjem je skrb za štoklje, njihov habitat in ustrezen odnos ljudi postala naša moralna obveza. Tudi v smislu načrtovanja bodočega razvoja in mednarodnega sodelovanja z drugimi evropskimi vasi štokelj,« meni župan.

Na občini trenutno največji izziv vidijo v ohranjanju ustreznega življenjskega prostora belih štokelj. V zadnjih desetletjih namreč nekdanj obsežne površine vlažnih travnišč izginjajo zaradi opuščanja in sprememb kmetijske dejavnosti. Prav obsežne ekstenzivno obdelovane površine so v preteklosti botrovali veliki koncentraciji štokelj na tem območju. Takšni travniki z visoko stopnjo biotske pestrosti so bogat vir hrane in osrednje prehranjevalno območje za štoklje, gnezdeče v Polani. Degradacija teh območij je žal vodila tudi k upadu števila gnezdečih parov v zadnjih letih. V prihodnje zato načrtujejo očiščenje sedaj zaraščenih površin in pripravo ukrepov za spodbujanje rabe s pašno živinorejo. Občina podpira aktivnosti kmetovalcev tudi s pomočjo izobraževanja na temo sonaravnega kmetovanja.

Naravi prijazen turizem

Ena izmed pomembnih priložnosti za lokalno prebivalstvo in varstvo narave je tudi turizem. Ob tem Jaklin poudarja: »Ker se zavedamo kritične obremenitve okolja s številom obiskovalcev, smo se odločili, da naše naravne dediščine ne želimo obremenjevati s preveč turisti. Ljudi želimo izobraževati in ozavešiti na naravi prijazen način.« Rešitev so našli v postavitvi središča za interpretacijo naravne in kulturne dediščine Natura 2000, skupaj s pripadajočo infrastrukturo. Novembra odprti park Dežela štokelj, kjer je z večjezičnimi informativnimi tablam prikazano življenje bele štoklje, so uredili v središču Velike Polane.

Park je tudi vstopna točka za obisk okoliških kulturnih znamenitosti. Mednje sodita na primer nedavno obnovljena domačija pisatelja Miška Kranjca in stari Copekov mlin. Slednji je edini ohranjeni mlin na potoku Črncu, ki deluje še danes. V okviru posebne ponudbe je možno v njem tudi prespati, si zmlati svojo moko in speči domači kruh – arhaično in nepozabno doživetje. Podobnih prese-

nečenj je v Občini še več, saj ponujajo celostno doživetje naravne in kulturne dediščine prekmurskih ravnin. Ob obisku Polane pa ne pozabite s seboj vzeti kolesa – na celotnem območju so lepo urejene kolesarski poti, kar je še en prispevek k spodbujanju trajnostnih oblik preživetja prostega časa in kakovostnega doživljanja okolja.

Vabljeni na obisk občine Velika Polana! Več informacij najdete na njihovi spletni strani <http://www.velika-polana.si/>, na vaša vprašanja pa vam bodo z veseljem odgovorili v občinskem turističnem informacijskem centru.

Ptice naših krajev, Portret ptice in Novice (tabela 3). Med boljše branimi rubrikami pa so še Varstvo ptic, Narava Slovenije, Mi za ptice in naravo (društvena dogajanja) in Poljudni članek. Pričakovano so najmanj brane rubrike, ki so namenjene manjšim ciljnim skupinam – otrokom (Ptičje zgodbe za otroke), vzgojiteljem, staršem in otrokom (Skupaj rastemo) in mladim (Mladi ornitolog). Pri vprašanju »Kaj bi želeli spremeniti pri reviji?« vas 52 % meni, da je revija dobra in spremembe niso potrebne, 28 % pa vas želi še več poljudnih in izobraževalnih rubrik (tabela 2).

1 in 2: V anketi o reviji Svet ptic nas je zanimalo, koliko člankov v reviji preberete, katere rubrike so vam bolj všeč in kaj bi želeli v reviji izboljšati, spremeniti. Anketo je bilo možno reševati tudi prek spletne strani, za kar se je odločilo 32 anketirancev.

Tabela 1: Kaj naredim z novo številko Sveta ptic, ko jo dobim na dom?

Kaj naredim z revijo?	%
preberem samo zanimive članke	49
revijo preberem v celoti	49
prelistam revijo	1
pregledam fotografije in preberem podnapise	1
pogledam naslovnico in revijo spravim v arhiv	0

Tabela 2: Kaj bi želeli spremeniti pri reviji?

Kaj spremeniti	%
Spremembe niso potrebne	52
Več poljudnih in izobraževalnih člankov	28
Več fotografij	12
Več o društvenem delu in aktivnostih	12
Krajši članki	4

Anketa o reviji Svet ptic

// Petra Vrh Vrezec

Decembrski številki revije Svet ptic smo priložili anketo, v kateri smo vas spraševali, kako zadovoljni ste bralci z revijo in kako bi jo za vas lahko še izboljšali. Do konca februarja smo prejeli 32 elektronskih in 73 pisnih izpolnjenih anket, skupaj torej 105 anket, kar kaže, da vam za revijo ni vseeno. Najlepša hvala za vašo pomoč!

Rezultati obdelave anket

Ob pregledu anket smo ugotovili, da polovica bralcev prebere revijo v celoti, druga polovica pa samo zanimive članke (tabela 1), kar je glede na hitro tempo življenja, ki ga živimo, zelo dober rezultat. Najbolj brane rubrike so